

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN NGỌC TRINH

**BIỆN PHÁP QUẢN LÝ KHẮC PHỤC TÌNH TRẠNG
HỌC SINH DÂN TỘC BỎ HỌC TẠI CÁC TRƯỜNG THPT
HUYỆN LÂM BÌNH, TỈNH TUYÊN QUANG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN NGỌC TRINH

**BIỆN PHÁP QUẢN LÝ KHẮC PHỤC TÌNH TRẠNG
HỌC SINH DÂN TỘC BỎ HỌC TẠI CÁC TRƯỜNG THPT
HUYỆN LÂM BÌNH, TỈNH TUYÊN QUANG**

Chuyên ngành: Quản lý giáo dục

Mã số: 60.14.01.14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. Nguyễn Thị Thu Hằng

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Luận văn “*Biện pháp quản lý khắc phục tình trạng học sinh dân tộc bỏ học tại các trường THPT huyện Lâm Bình, tỉnh Tuyên Quang*” được thực hiện từ tháng 8 năm 2014 đến tháng 04 năm 2015.

Tác giả xin cam đoan:

Luận văn sử dụng những thông tin từ nhiều nguồn khác nhau, các thông tin đã được chọn lọc, phân tích, tổng hợp, xử lý và đưa vào luận văn đúng quy định.

Số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Thái Nguyên, tháng 04 năm 2015

Tác giả

Nguyễn Ngọc Trinh

LỜI CẢM ƠN

Với tình cảm chân thành, Tác giả luận văn xin được bày tỏ lòng biết ơn tới:

Các thầy cô giảng viên khoa Tâm lý giáo dục, Phòng Đào tạo sau đại học thuộc trường Đại học sư phạm - Đại học Thái Nguyên đã tận tình giảng dạy và giúp đỡ tác giả trong suốt thời gian học tập và nghiên cứu.

Ban Giám hiệu các trường THPT trên địa bàn huyện Lâm Bình, cán bộ, giáo viên, các em học sinh, gia đình, bạn bè và đồng nghiệp, những người luôn sát cánh, động viên và giúp đỡ tác giả trong quá trình thực hiện để tác giả có thể hoàn thành luận văn này.

Đặc biệt xin bày tỏ lòng cảm ơn sâu sắc tới Tiến sĩ khoa học **Nguyễn Thị Thu Hằng**, trường Đại học sư phạm Hà Nội, đã tận tình hướng dẫn, chỉ bảo và giúp đỡ tác giả hoàn thành luận văn này.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng trong quá trình nghiên cứu thực hiện đề tài, song không thể tránh khỏi những hạn chế, thiếu sót trong luận văn. Tác giả mong nhận được sự chỉ dẫn và đóng góp ý kiến của thầy cô và đồng nghiệp để kết quả nghiên cứu được hoàn chỉnh hơn.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2015

Tác giả

Nguyễn Ngọc Trinh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
KÝ HIỆU VIẾT TẮT.....	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng, khách thể nghiên cứu	3
4. Giả thuyết khoa học của đề tài	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	3
6. Phạm vi nghiên cứu.....	4
7. Các phương pháp nghiên cứu của đề tài	4
8. Dự kiến điểm mới của đề tài	5
9. Cấu trúc luận văn	5
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA ĐỀ TÀI	6
1.1. Khái quát lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	6
1.2. Một số khái niệm cơ bản của đề tài.....	7
1.2.1. Quản lý.....	7
1.2.2. Chức năng quản lý	8
1.2.3. Các nguyên tắc quản lý.....	9
1.2.4. Quản lý giáo dục	10
1.2.5. Quản lý nhà trường	11
1.2.6. Học sinh THPT	12
1.2.7. Vùng miền khó khăn.....	14
1.3. Trường THPT và vấn đề khắc phục tình trạng học sinh bỏ học	14
1.3.1. Những nguy cơ từ việc học sinh bỏ học	14

1.3.2. Vị trí, chức năng quản lý của hiệu trưởng trường THPT	15
Tiểu kết chương 1.....	24
Chương 2: THỰC TRẠNG HỌC SINH DÂN TỘC BỎ HỌC VÀ BIỆN PHÁP QUẢN LÝ NHẪM KHẮC PHỤC TÌNH TRẠNG HỌC SINH DÂN TỘC BỎ HỌC Ở CÁC TRƯỜNG THPT HUYỆN LÂM BÌNH, TỈNH TUYÊN QUANG ...	25
2.1. Khái quát về tình hình tự nhiên, kinh tế, văn hóa- xã hội huyện Lâm Bình, tỉnh Tuyên Quang.....	25
2.1.1. Đặc điểm tự nhiên.....	25
2.1.2. Đặc điểm kinh tế, văn hóa- xã hội.....	25
2.1.3. Tình hình phát triển giáo dục.....	26
2.1.4. Các yếu tố vùng miền ảnh hưởng đến sự phát triển giáo dục	27
2.2. Thực trạng học sinh dân tộc bỏ học ở các trường THPT huyện Lâm Bình tỉnh Tuyên Quang	29
2.2.1. Tình hình học sinh bỏ học trên phạm vi toàn quốc	29
2.2.3. Tình hình học sinh dân tộc THPT huyện Lâm Bình bỏ học.....	31
2.3. Các nguyên nhân bỏ học	32
2.3.1. Các nguyên nhân bỏ học theo đánh giá của Bộ Giáo dục&Đào tạo	32
2.3.2. Nguyên nhân học sinh THPT bỏ học trên địa bàn huyện Lâm Bình	34
2.4. Thực trạng về các biện pháp quản lý của hiệu trưởng	40
2.4.1. Đặc điểm chung của các trường THPT Huyện Lâm Bình	40
2.4.2. Thực trạng về công tác quản lý của nhà trường nhằm khắc phục tình trạng học sinh bỏ học	41
2.5. Đánh giá thực trạng biện pháp quản lý của các trường nhằm khắc phục tình trạng học sinh dân tộc bỏ học tại huyện Lâm Bình.....	56
Tiểu kết chương 2.....	61
Chương 3: BIỆN PHÁP QUẢN LÝ NHẪM KHẮC PHỤC TÌNH TRẠNG HỌC SINH DÂN TỘC BỎ HỌC Ở CÁC TRƯỜNG THPT HUYỆN LÂM BÌNH TỈNH TUYÊN QUANG.....	62
3.1. Định hướng cho việc đề xuất các biện pháp quản lý	62

3.1.1. Định hướng chiến lược phát triển kinh tế xã hội, giáo dục đào tạo của Đảng và nhà nước ta	62
3.1.2. Giải pháp phát triển giáo dục vùng núi, vùng dân tộc từ năm 2008-2020 của Bộ GD-ĐT	62
3.1.3. Quan điểm chỉ đạo phát triển Giáo dục THPT của tỉnh Tuyên Quang	63
3.1.4. Căn cứ vào kết quả thu được qua nghiên cứu thực trạng quản lý ở các trường THPT huyện Lâm Bình nhằm khắc phục tình trạng học sinh dân tộc bỏ học	64
3.1.5. Mục tiêu	64
3.2. Đề xuất các biện pháp quản lý nhằm khắc phục tình trạng học sinh dân tộc bỏ học ở các trường THPT huyện Lâm Bình tỉnh Tuyên Quang.....	65
3.2.1. Nhóm các biện pháp quản lý nhằm nâng cao phẩm chất, năng lực đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên nhà trường	65
3.2.2. Nhóm các biện pháp quản lý của hiệu trưởng nhằm giúp đỡ học sinh diện yếu kém, chán học, cá biệt, hoàn cảnh khó khăn và có trở ngại trong học tập	76
3.2.3. Nhóm biện pháp quản lý nhằm tăng cường cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học, cảnh quan sư phạm, xây dựng môi trường thân thiện	77
3.2.4. Nhóm các biện pháp quản lý của hiệu trưởng nhằm phối hợp chặt chẽ và có hiệu quả giữa nhà trường, gia đình và cộng đồng xã hội	82
3.3. Khảo sát mức độ cần thiết và tính khả thi của các biện pháp đề xuất	84
3.3.1. Mục đích: Đánh giá mức độ cần thiết và tính khả thi của các biện pháp đề xuất.....	84
3.3.2. Đối tượng khảo sát: Phòng vấn cán bộ quản lý các trường THPT huyện Lâm Bình, 10 lãnh đạo Đảng và chính quyền địa phương huyện Lâm Bình.	84
3.3.3. Phương pháp khảo sát.....	84

3.3.4. Kết quả khảo sát.....	85
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	86
1. Kết luận	86
2. Khuyến nghị.....	87
TÀI LIỆU THAM KHẢO	88
PHỤ LỤC.....	90

KÝ HIỆU VIẾT TẮT

BCHTW	Ban chấp hành Trung Ương
BĐD	Ban đại diện
CBQL	Cán bộ quản lý
CBQLGD	Cán bộ quản lý giáo dục
CNH-HĐH	Công nghiệp hoá - Hiện đại hoá
CNXH	Chủ nghĩa xã hội
CSVC	Cơ sở vật chất
GD-ĐT	Giáo dục - Đào tạo
GV	Giáo viên
HS	Học sinh
QLNT	Quản lý nhà trường
QLTH	Quản lý trường học
THCN	Trung học chuyên nghiệp
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Số liệu học sinh dân tộc THPT huyện Lâm Bình bỏ học năm học 2012-2013.....	31
Bảng 2.2. Số liệu học sinh dân tộc THPT huyện Lâm Bình bỏ học năm học 2013-2014.....	31
Bảng 2.3. Thành phần, nghề nghiệp gia đình của học sinh bỏ học	34
Bảng 2.4. Hoàn cảnh kinh tế gia đình của học sinh bỏ học	34
Bảng 2.5. Xếp loại học lực của học sinh bỏ học	35
Bảng 2.6. Xếp loại hạnh kiểm của học sinh bỏ học	35
Bảng 2.7. Thống kê số học sinh bỏ học theo các nhóm nguyên nhân.....	37
Bảng 2.8. Nhận thức của cán bộ quản lý về tầm quan trọng các biện pháp nhằm khắc phục tình trạng học sinh bỏ học.....	41
Bảng 2.9. Đánh giá công tác quản lý nhằm khắc phục tình trạng học sinh bỏ học ở các trường.....	42
Bảng 2.10. Đánh giá thực trạng quản lý xây dựng môi trường sư phạm, nề nếp kích thích học sinh quan tâm học tập	44
Bảng 2.11. Đánh giá thực trạng biện pháp quản lý, bồi dưỡng, sử dụng đội ngũ giáo viên	44
Bảng 2.12. Đánh giá biện pháp tổ chức dạy phụ đạo cho học sinh.....	46
Bảng 2.13. Đánh giá biện pháp quản lý việc học tập của học sinh	47
Bảng 2.14. Đánh giá biện pháp quản lý phối hợp giữa gia đình nhà trường xã hội.....	48
Bảng 2.15. Nguyên nhân ảnh hưởng đến hiệu quả quản lý phối hợp các lực lượng giáo dục.....	49
Bảng 2.16. Đánh giá biện pháp quản lý chặt chẽ nhằm duy trì sĩ số học sinh..	51
Bảng 2.17. Cán bộ quản lý nhà trường đánh giá về việc chỉ đạo và chất lượng công tác GVCN.....	52
Bảng 2.18. Tìm hiểu về nhận thức của giáo viên trường THPT	53